

PETER ŠINÁLY
MESTSKÝ KONTROLÓR HLAVNÉHO MESTA
SR BRATISLAVY

Bratislava 17.6.2014

Stanovisko

k Návrhu záverečného účtu hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2013

Stanovisko k Návrhu záverečného účtu hlavného mesta SR Bratislavy (ďalej len HMSR Bratislava alebo mesto) za rok 2013 (ďalej len záverečný účet) je predkladané v súlade s §18f, ods. 1, písm. c) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a na základe § 16 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Mestský kontrolór HMSR Bratislavy podáva stanovisko k vybraným častiam záverečného účtu z hľadiska dodržania:

- zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
- zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- ďalších zákonov a predpisov súvisiacich najmä s hospodárením s prostriedkami HMSR Bratislavy nakladaním s majetkom mesta.

Stanovisko je vypracované k návrhu záverečného účtu, ktorý bol zverejnený dňa 11.6.2013 na verejnú diskusiu na webovej stránke HMSR Bratislava v súlade s § 9, ods. 2 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Obdobne, ako v predchádzajúcich rokoch, aj v hodnotenom roku je Návrh záverečného účtu hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2013 spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého záverečný účet mesta obsahuje najmä:

1. údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10, ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
2. bilanciú aktív a pasív,
3. prehľad o stave a vývoji dlhu,
4. údaje o hospodárení príspevkových organizácií v jeho pôsobnosti,
5. prehľad o poskytnutých zárukách podľa jednotlivých príjemcov,
6. údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti,
7. hodnotenie plnenia programov schválených rozpočtom.

Predkladané stanovisko sa opiera o kontrolné poznatky mestského kontrolóra HMSR Bratislavy a Útvaru mestského kontrolóra HMSR Bratislavy (ďalej len ÚMK) za rozpočtový rok 2013, ako aj individuálne úkony súvisiace so spracovaním tohto stanoviska k záverečnému účtu vykonávanými v roku 2014.

Návrh rozpočtu na rok 2013 bol schválený uznesením č. 897/2012 zo dňa 13.12.2012.

Podľa vývoja hospodárenia bolo v priebehu roka nevyhnutné v niektorých príjmových a výdavkových položkách zrealizovať úpravy v súlade s §14 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktoré sa uskutočnili predovšetkým na základe schválených zmien rozpočtu mestským zastupiteľstvom HMSR Bratislavy na jeho zasadnutiach a v minimálnej miere v rámci splnomocnenia primátora HMSR Bratislavy mestským zastupiteľstvom.

Mestské zastupiteľstvo HMSR Bratislavy sa zaoberalo zmenami rozpočtu na rok 2013 na svojich šiestich zasadnutiach (predtým deväť zmien rozpočtu). Znamená to, že HMSR Bratislava venovalo pozornosť riešeniu operatívnych zmien. Počet zmien rozpočtu (počtom prijatých uznesení zastupiteľstvom) oproti dvom rokom predchádzajúcim sa znížil. Dve úpravy sa uskutočnili primátorom mesta na základe splnomocnení mestského zastupiteľstva zo dňa 13.12.2012.

Podľa predložených podkladov z finančného oddelenia boli jednotlivé rozpočtové opatrenia premietnuté do rozpočtu hlavného mesta a kontrolou neboli zistené rozdiely.

Plnením rozpočtového hospodárenia sa pravidelne zaoberala Operatívna porada primátora. O vývoji rozpočtového hospodárenia boli na zasadnutia mestského zastupiteľstva predkladané informácie v rámci informačného bloku.

I. PRÍJMY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA

Pre existenciu mesta je otázka naplňovania príjmov ako aj reálneho (radšej opatrného) rozpočtovania kľúčovou pre znižovanie svojej zadĺženosti.

1.DAŇOVÉ PRÍJMY

Celkové daňové príjmy v roku 2013 predstavovali sumu 146 432 115 € (v r. 2012 boli vo výške 144 279 438 €) a boli plnené na rozpočet r. 2013 na 99,6 %. Medziročný index (1,015) voči roku 2012 bol priaznivý. Pozastávam sa pri troch významnejších súčiastiach daňových príjmov:

1. 1. Príjmy z výnosu dane z príjmu fyzických osôb (VDPFO) dosiahli 89 912 918 €, (v r. 2012 len 87 865 531 €), boli plnené na rozpočet na 99 % s priaznivým medziročným indexom (1,023). Výbor pre daňové prognózy hodnotil dňa 24. júna 2013 perspektívu rokov 2013 - 2015. Výsledkom bolo celkové hodnotenie charakteru prognózy Ministerstva financií SR na základe stanoveného kritéria¹. Strednodobá prognóza daňových príjmov a sociálnych odvodov Ministerstva financií SR bola všetkými členmi Výboru označená ako realistická. V ďalšom sa však konštatovalo, že VDPFO je v porovnaní s rozpočtom verejnej správy na roky 2013 až 2015 negatívne ovplyvnený horším makroekonomickým vývojom než sa pôvodne očakávalo. Napriek viacerým rozpočtovým opatreniam sa však táto príjmová položka rozpočtu mesta nekorigovala.

1. 2. Daň z nehnuteľností dosiahla hodnotu 27 001 290 €, (predtým 26 615 686 €) a na rozpočet bola plnená na 101,89 % (v tabuľke na str. 4 omylom 10,9%), medziročný index je priaznivý.

1. 3. Daň za špecifické služby 29 517 907 € (v r. 2012 vo výške 29 798 221 €), bola plnená na rozpočet na 99,2 %, medziročný index 0,99.

2.NEDAŇOVÉ PRÍJMY A KAPITÁLOVÉ PRÍJMY

Celkové nedaňové príjmy dosiahli hodnotu 40 009 893 €, boli plnené na rozpočet 93 % s indexom 1,36 voči r. 2012. Rozpočet nebol naplnený o vyše 3 mil. €.

2.1. Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku dosiahli 14 683 305 € (v r.2012 vo výške 12 208 493 €), boli plnené na rozpočet 100,2 %, medziročný index 1,203.

2.2. Administratívne a iné poplatky a platby dosiahli 6 350 119 € (v r.2012 vo výške 6 037 363 €), boli plnené na rozpočet 101,5 %, medziročný index 1,052.

2.3. Úroky z úverov, pôžičiek a vkladov dosiahli 44 309 €, (v r.2012 vo výške 47 847 €), boli plnené na rozpočet 119,2 %, medziročný index 0,93.

2.4. Iné nedaňové príjmy dosiahli 5 976 635 €, (v r.2012 vo výške 3 783 151 €), boli plnené na rozpočet 74,3 %, medziročný index 1,58.

2.5. Medzi nedaňové príjmy patria aj kapitálové príjmy. Tie tiež neboli naplnené, výpadok predstavuje takmer 1 mil. €. Dosiahli však medziročný nárast o takmer 5,7 mil. €, čo sa dá hodnotiť z pohľadu naplňovania rozpočtu priaznivo. Tento rozpočet bol v priebehu roka značne zvýšený, nakoniec však bol nenaplnený. Kapitálové príjmy z predaja hnutel'ného a nehnuteľného majetku dosiahli 12 955 525 € (v r.2012 vo výške 7 268 461 €), boli plnené na rozpočet 82,4 %, medziročný index 1,782.

¹ Ak je priemerná odchýlka prognózy člena (vyjadrená v %) od prognózy MF SR v intervale <-1; 1>, prognóza MF SR je realistická, ak je väčšia ako 1, tak prognóza MF SR je podhodnotená a ak je menšia ako -1, vtedy je nadhodnotená. Jednotlivé odchýlky v rokoch majú rozdielne váhy pri výpočte celkovej odchýlky od prognózy MF SR v závislosti od dôležitosti pre najbližší rozpočtový rok.

3. GRANTY A TRANSFERY

Bežné a kapitálové granty a transfery dosiahli hodnotu 42 180 091 € (v r.2012 vo výške 36 505 544 €). Boli plnené na rozpočet 80,7 % s indexom 1,16 voči r. 2012. Nenaplnenie príjmov o 10 mil. € nie je adekvátne komentované.

4. PRÍJMY Z FINANČNÝCH OPERÁCIÍ

V oblasti príjmov z finančných operácií, ktoré za rok 2013 dosiahli objem 1 521 595 € došlo k naplneniu rozpočtu na 44,8 %. V textovej časti o záverečnom účte sa uvádza podrobne, čím boli tieto príjmy plnené, avšak nie je analyzované ich nenaplnenie o viac ako 55%.

Príjmy a výdavky vrátane finančných operácií vykazujú prebytok hospodárenia vo výške 3 109 312 € voči nulovému prebytku, ktorý bol rozpočtovaný. V súlade s metodikou členenia rozpočtu obcí, t.j. bez finančných operácií, je výsledkom hospodárenia za rok 2013 prebytok vo výške 6 587 717 € (v roku 2012 bol prebytok 6 109 629 €) pri celkovo dosiahnutých príjmoch bez finančných operácií 228 622 099 € (v roku 2012 boli 210 130 297 €).

II. VÝDAVKY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA

Zo zásady zachovania vyrovnanosti bežného rozpočtu sa v priebehu roka finančné prostriedky čerpali len v rámci zdrojových možností. Bežné príjmy (skutočnosť) predstavovali čiastku 213 714 019 €. Bežné výdavky (skutočnosť) predstavovali čiastku 202 844 444 €.

Bežné výdavky (BV) dosiahli úroveň 90,54 % celkových výdavkov a podiel kapitálových výdavkov bol (KV) 9,46 % z celkových výdavkov hlavného mesta.

Tabuľka bežných výdavkov v ekonomickom členení (r.2010 -2013)

v tis. €	rok	Bežné výdavky	Mzdy, platy (610)	%	Poistné (620)	%	Tovary a služby (630)	%	Bežné transfery (640)	%	Splácanie úrokov (650)	%
		1	2	(2:1)	3	(3:1)	4	(4:1)	5	(5:1)	6	(6:1)
Skutočnosť	2010	195 421 €	18 895 €	9,67%	6 494 €	3,32%	62 979 €	32,23%	105 679 €	54,08%	1 374 €	0,70%
Skutočnosť	2011	189 380 €	18 506 €	9,77%	6 698 €	3,54%	59 588 €	31,46%	102 424 €	54,08%	2 165 €	1,14%
Skutočnosť	2012	187 684 €	18 663 €	9,94%	6 897 €	3,68%	56 842 €	30,29%	102 949 €	54,85%	2 333 €	1,24%
Schválený rozpočet	2013	197 474 €	19 091 €	9,67%	7 415 €	3,75%	60 502 €	30,64%	107 865 €	54,62%	2 600 €	1,32%
Upravený rozpočet	2013	210 200 €	19 627 €	9,34%	7 400 €	3,52%	65 907 €	31,35%	115 355 €	54,88%	1 910 €	0,91%
Skutočnosť	2013	202 844 €	18 752 €	9,24%	6 790 €	3,35%	60 987 €	30,07%	114 421 €	56,41%	1 895 €	0,93%
Schválený rozpočet - skutočnosť	2013	-5 371 €	339 €	-	625 €	-	-485 €	-	-6 555 €	-	705 €	-
Upravený rozpočet	2013	7 355 €	875 €	-	610 €	-	4 920 €	-	934 €	-	15 €	-
% plnenia na upravený rozpočet	2013	96,50%	95,54%	-	91,75%	-	92,53%	-	99,19%	-	99,21%	-
Medziročná zmena (2013-2012)	-	15 160 €	89 €	-	-108 €	-	4 145 €	-	11 472 €	-	-438 €	-
INDEX 2013 / 2012	-	1,08	1,00	-	0,98	-	1,07	-	1,11	-	0,81	-
INDEX 2013 / 2011	-	1,07	1,01	-	1,01	-	1,02	-	1,12	-	0,88	-
INDEX 2013 / 2010	-	1,04	0,99	-	1,05	-	0,97	-	1,08	-	1,38	-

Z vyššie uvedenej tabuľky je zrejماً štruktúra ekonomického členenia BV. Až v roku 2013 boli celkové BV prvý raz vyššie ako v roku 2010. Boli však podstatne nižšie, ako rozpočtované. Bola by to optimistická predstava, že BP vytvárajú priestor pre investície. Nie je tomu tak. Problém je práve nedofinancovanie BV napriek tomu, že BP rastú a prekročili negatívny „bod zlomu“ v hospodárení mesta v r. 2010. Bola by to optimistická predstava, že BP vytvárajú priestor pre investície. Problém je práve nedofinancovanie BV. Investovať sa dá vtedy, keď základné činnosti financované z BV fungujú optimálne alebo uspokojivo. Okolo nás všade vidíme príklady, že peňazí na bežné fungovanie mesta nie je dosť. Napriek tomu, že BP rastú a prekročili negatívny „bod zlomu“ v hospodárení mesta dosiahnutý v r. 2010, používajú sa vo vysokej miere na investície. Ale odvtedy rástla aj inflácia a BV vynaložené v roku 2010 sa nedajú zrovnať s podobným číslom v roku 2013. Preto treba súčasne hľadať vnútorné rezervy a opatrne ďalej investovať.

Štruktúra sa nemenila významne v jednotlivých rokoch až na nárast „bežné transfery r. 2013“ kde sa posilnili v rámci štruktúry, zvýšil sa ich rozpočet a aj absolútny medziročný nárast bol značný. V roku 2013 síce dosiahli Mzdy a platy najmenší podiel, ktorý v rámci ekonomického členenia nákladov a index v sledovanom období osciloval okolo 1, daný stav bol spôsobený neuložením finančných prostriedkov na mzdy za december na depozitný účet.

Podľa funkčnej klasifikácie najväčšie BV sú oddiel 04-ekonomická oblasť, 70 600 454 € (v roku 2012 to bolo 59 487 376 €), čo predstavuje 34,8 % (v roku 2012 to bolo 31,7 %) celkových BV hlavného mesta. Hneď po nich nasledujú 01-všeobecné verejné služby vo výške 48 776 626 € (v roku 2012 to bolo 49 941 833 €), čo predstavuje 24,0 % (v roku 2012 to bolo 26,6 %) celkových BV hlavného mesta. Na tieto dve oblasti je vynaložená viac ako polovica BV HMSR Bratislava.

Kapitálové výdavky predstavovali v roku 2013 čiastku 19 189 938 € (v roku 2012 boli 16 336 187 €). Podľa funkčnej klasifikácie najväčšie KV predstavuje tiež oddiel 04-ekonomická oblasť, 13 258 992 €, čo predstavuje 69,1 % celkových KV hlavného mesta. Tieto výdavky sú dobre komentované v rôznych častiach predkladaného ZÚ.

Tabuľka schodok/prebytok bežného rozpočtu

Ukazovateľ	2010	2011	2012	2013
BP - rozpočet	189 437 224 €	193 510 940 €	204 066 126 €	207 213 740 €
BV - rozpočet	193 117 224 €	189 075 394 €	195 838 586 €	197 473 575 €
PREBYTOK (+) - rozpočet	-3 680 000 €	4 435 546 €	8 227 540 €	9 740 165 €
BP - skutočnosť	186 498 503 €	201 375 380 €	204 769 465 €	213 714 019 €
BV - skutočnosť	195 420 926 €	192 520 482 €	187 684 481 €	202 844 444 €
PREBYTOK (+) - skutočnosť	-8 922 423 €	8 854 898 €	17 084 984 €	10 869 575 €

Táto tabuľka v prvom rade poukazuje na „bod zlomu“, r. 2010 odkedy BP dosahuje pomerne vysoké kladné hodnoty. Súčasne poukazuje na skutočnosť, že vo financovaní bežného života mesta cez BV sme dosiahli v hodnotenom období úroveň roku 2010, ktorá však bola dosť reštrikčná práve z dôvodu krízovej situácie v dani z príjmov a zhoršeného výberu ostatných daní. Je celkom zrejmé, že nastavenie systému financovania HM SR Bratislavy je systémovo problémové. Mestu nepomôže, keď patrí k top regiónom v HDP v Európe, ale patrí medzi najnižšie rozpočtované hlavné mestá Európy.

III. PLNENIE ROZPOČTU PODĽA PROGRAMOV

Výdavková časť záverečného účtu je veľmi podrobne hodnotená podľa jednotlivých programov. Hlavné mesto SR Bratislava podľa programovej štruktúry sleduje 12 (predtým 11) programov, ktoré sú členené vo viacerých podprogramoch. Podrobnosť, do akej hĺbky sleduje mesto svoj rozpočet, je daná najmä počtom jeho podprogramov a prvkov. Ten dosiahol v roku 2013 ďalší vrchol počtom 49 (predtým 45) podprogramov a 151 (predtým 112) prvkov. Transparentnosť mesta sa dosahuje vďaka podrobným komentárom a tak má napĺňať zmysel, pre ktorý bol programový rozpočet zavedený zákonom 324/2007 Z. z. Vo svojom stanovisku sa v ďalšom dotknem tých miest plnenia programového rozpočtu, ktoré sú významné alebo sú z akéhokoľvek dôvodu otázne či problematické a súčasne podávam informáciu o vývoji od r. 2009, odkedy má stabilnú štruktúru a poskytuje teda porovnateľné hodnoty. Z tohto pohľadu hodnotenia sa hneď na úvod pozastavím u podprogramu *Správa a údržba komunikácií (2.1)*, ktorý má len jeden prvok. U prvkov sa predpokladá, že sú minimálne dva, inak ide o podprogram bez prvkov. V tomto prípade je to hodnotovo ale i rozsahom pokrývaných aktivít významný podprogram, ktorý vlastne nie je členený. Uvedený podprogram by si zaslúžil pre najbližšie obdobie rozpočtovania hneď niekoľko významných prvkov, ako napríklad údržba ciest, údržba mostov, údržba kolektorov, vodorovné a zvislé dopravné značenie a pod.

Nasledovných 12 prehľadov prezentuje výdavky uskutočnené v programových rozpočtoch uplynulých piatich rokov.

1.PROGRAM: ÚZEMNÝ ROZVOJ MESTA

V rámci tohto programu je zabezpečovaný územný rozvoj mesta. Ide síce o dôležitý, ale z hľadiska objemu prostriedkov, ktoré sleduje, najmenší a opakovane aj čerpaním nenaplnený program. Jeho čerpanie bolo aj v roku 2013 najnižšie zo všetkých programov – 25,4% (predtým 22,9%).

– Bežné výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
162 615	337 793	201 157	63 139	69 538

– Kapitálové výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
63 242	577 644	1 622 913	0	0

2.PROGRAM: DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Z pohľadu celkových výdavkov mesta ide dlhodobo o rozhodujúci program, ktorý klesal v časovej rade vynaložených zdrojov mesta od roku 2009 do r. 2012 a až v roku 2013 došlo k prudkému zvratu. V hodnotenom roku totiž medziročne narástol, ako v bežných tak aj v kapitálových výdavkoch, keď sa v ňom realizovalo 36,37% (predtým len 31,05%) programových výdavkov mesta. Program 2 zaznamenal medziročný nárast o 19,4 % a stal sa tak skokanom roka.

Jeho reálne čerpanie bolo v roku 2013 tretie (2012 druhé) najnižšie zo všetkých programov – 87,2% (predtým 91,8%). Bolo to spôsobené hlbokým nedočerpaním rozpočtu v kapitálových výdavkoch na Rozvoj dopravnej infraštruktúry s nedočerpaním 10,1 mil. €. V tomto podprograme je zahrnutá aj spolupráca so spoločnosťou Metro a.s. Aktuálny dlh mesta voči tejto spoločnosti prekročil sumu 5 mil. €, uvedený záväzok je prevažne od jedného do dvoch rokov po splatnosti. Metro a.s. až na jednu faktúru dodávateľom zaplatilo zo získaného úveru od komerčnej banky. Následne bolo Metro a.s. pripravené podpísať dohodu o zmene splatnosti faktúr s mestom. Tento návrh zostal bez odozvy, mesto si však rozpočtuje v kapitálových výdavkoch sumy potrebné na splácanie úveru. Metro a.s. sa stalo jedným z externých zdrojov financovania HM SR Bratislavy. Metro a.s. nezaplatilo faktúru dodávateľa projektových prác, ktorá vznikla na základe objednávky mesta MAGS HDI 41822/2012-271021 zo dňa 2.5.2012. Predmetom dodávky boli navyše práce - dokumentácia na zmenu stavby pred dokončením. Dodanie prác sa uskutočnilo koncom r. 2012 do mája 2013 a bolo fakturované dvomi faktúrami v celkovej sume 840 tis. €. Napriek viacerým urgenciám nebola uhradená, ale prostriedky podprogramu sa nečerpali. Mesto už v máji roku 2012 deklarovalo, že tieto práce hodlá uhradiť z prostriedkov Operačného programu Doprava a komentár sa tomu nevenuje.

U bežných výdavkov na Správu a údržbu komunikácií s nedočerpaním 1,4 mil. € sa veľmi podrobný komentár sústredil na výpočet toho, čo bolo, niet tam však zmienky, čo a prečo nebolo. Navodzuje to pravdepodobnosť, že nebol korektne spracovaný rozpočet, keď jeho nedočerpanie nikde nechýba.

– Bežné výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
69 004 701	66 302 442	63 622 525	58 271 793	67 340 818

– Kapitálové výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
49 340 728	11 386 388	4 020 522	9 350 978	13 416 345

Rozpočet kapitálových výdavkov bol využitý len na 57,0 %

3.PROGRAM: BEZPEČNOSŤ A PORIADOK

– Bežné výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013
6 252 794	6 671 484	6 667 713	6 497 402	5 798 257

V zložitej finančnej situácii po vyvrcholení krízy sa mestu darilo udržať rozpočet ako aj jeho čerpanie na veľmi vyrovnanej úrovni štyri roky po sebe. V hodnotenom roku došlo k takmer 10%-nému nedočerpaniu rozpočtu. Komentáre vysvetľujú, čo sa čerpalo, ale neriešia, prečo došlo k nedočerpaniu rozpočtu vo výške 560 tis. € a prečo a v akých oblastiach došlo k zníženiu výdavkov na políciu o 700 tis. € voči r. 2012. K nedočerpaniu rozpočtu došlo v dôsledku neuloženia finančných prostriedkov na mzdy na mesiac december na depozitný účet.

– Kapitálové výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
200 700	0	0	23 737	260 092

V posledných troch rokoch boli realizované minimálne až nulové kapitálové výdavky, v roku 2013 sa realizoval nákup bezpečnostných kamier.

4.PROGRAM: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Z pohľadu celkových výdavkov ide dlhšie obdobie o tretí najvýznamnejší program mesta s podielom 16,7% (predtým 17,8%) na celkových výdavkoch, ktorý zaznamenal medziročný nárast o 10,9 %.

– Bežné výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
34 142 313	32 839 191	33 713 665	33 400 373	36 924 460

– Kapitálové výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
682 835	344 609	25 508	40 000	150 000

5.PROGRAM: NAKLADANIE S MAJETKOM

V tomto programe sa stretáva široká paleta služieb zabezpečovaných HMSR Bratislava, počnúc verejným osvetlením, cez pohrebníctvo, po správu a starostlivosť o mestský bytový fond. V priebehu roka 2012 sa zastavil pokles bežných výdavkov aj kapitálových výdavkov a hodnotený rok zaznamenal ich značný nárast. Program je veľmi podrobne komentovaný, avšak nie je úplne zrejmé, prečo nebol dočerpaný (spolu viac ako o 2,1 mil. €) najmä v bežných výdavkoch.

– Bežné výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
11 897 094	10 966 964	9 630 764	9 756 613	12 667 153

– Kapitálové výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
1 494 793	1 234 908	25 368	214 159	1 916 538

6.PROGRAM: KOMUNIKÁCIA, MARKETING A CESTOVNÝ RUCH

– Bežné výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
1 620 748	1 610 652	1 227 952	1 384 274	1 474 468

Dlhšiu dobu patrí k najmenším programom, v roku 2012 s podielom, ktorý predstavuje len 0,74% celkových programových výdavkov. Rozpočet bol čerpaný na 95,3 %. Aj tento program je podrobne komentovaný. V hodnotenom roku rozpočet nepredpokladal kapitálové výdavky.

7.PROGRAM: KULTÚRA

V uplynulých rokoch klesajú každoročne výdavky na tento program. V sledovanom časovom rade klesli výdavky o 1/3. V priebehu hodnoteného obdobia došlo k miernemu zvýšeniu kapitálového rozpočtu. V rámci tohto programu boli financované PO s rozpočtom, ktorý neumožňuje ani minimálne zvýšenie základných miezd ako sú Mestská knižnica, Galéria mesta Bratislavy, Múzeum mesta Bratislavy a Mestský ústav ochrany pamiatok.

– Bežné výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
7 665 860	7 426 515	6 421 688	6 086 684	5 072 381

– Kapitálové výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
7 862 862	5 316 815	1 353 471	1 916 932	1 951 624

8.PROGRAM: ŠPORT

Na rozdiel od väčšiny programov tento program v oblasti bežných výdavkov neklesá, čo je zapríčinené najmä tým, že na sprevádzkovanie ZŠ Ondreja Nepelu si MPO Starz (ktorá je významnou súčasťou nákladov tohto programu) vytvoril zdroje z podnikateľskej činnosti a z vnútorných úspor.

– Bežné výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
1 877 653	1 654 819	1 636 777	1 742 269	1 796 320

– Kapitálové výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
23 470 067	47 092 849	4 133 513	3 728 764	635 529

9.PROGRAM: VZDELÁVANIE

Z pohľadu celkových výdavkov mesta ide o druhý najvýznamnejší program, ktorý zaznamenal opätovný nárast, v hodnotenom roku sa v ňom realizovalo 21,47% (predtým 23,06%) výdavkov. V absolútnom vyjadrení došlo k nárastu o takmer 4,4 mil. €. Nárast z mesta odchádza zrejme cez transfery mestským častiam a na rastúce financovanie súkromného školstva, zatiaľ čo originálna kompetencia mesta - výdavky na CVČ a umelecké školy, rastú len v rámci povinnej valorizácie. Tento program zaznamenal aj druhé najvyššie % plnenia rozpočtu celkových výdavkov, 99,7%. Kapitálové výdavky sú v ostatných štyroch rokoch nízke.

– Bežné výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
39 067 682	40 041 306	41 222 361	43 278 622	47 397 810

– Kapitálové výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
1 211 245	221 861	111 882	41 490	275 495

10.PROGRAM: SOCIÁLNA POMOC A SOCIÁLNE SLUŽBY

V tomto programe, patriacom medzi väčšie, ide o veľmi vyrovnané výdavky v dlhom časovom horizonte. Zatiaľ čo u bežných výdavkov zaznamenávame mierny nárast, v kapitálových výdavkoch rozpočtu dochádza v ostatných troch rokoch k zreteľným poklesom. Z obsažných komentárov sa dá dozvedieť naozaj veľa, sú bezpochyby najobsažnejšie. Pre kontrolóra spracovávajúceho stanovisko k záverečnému účtu však vzniká otázka, či by nebolo možné (vhodné) hodnotiť totožné zariadenia rovnakou metodikou, minimálne tak, aby bolo zrozumiteľne interpretované viaczdrojové financovanie sociálnych zariadení.

– Bežné výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
9 230 003	9 276 016	9 661 368	9 529 928	10 001 684

– Kapitálové výdavky (v €)

skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013
1 042 604	3 004 016	1 174 098	932 774	485 428

V porovnaní s rokom 2011 sa v roku 2012 zmenila štruktúra programového rozpočtu, keď program č. 11 z roku 2011 s názvom Podporná činnosť a kontrola sa v roku 2012 rozčlenil na Rozhodovanie, manažment a kontrola a program č. 12 s názvom Moderný úrad pre ľudí.

	Program 11: Podporná činnosť a kontrola (2011)			Súčet programov 11 a 12 (2012)	Súčet programov 11 a 12 (2013)
	2009	2010	2011	2012	2013
Bežné výdavky	15 067 278,00 €	18 293 744,00 €	15 067 278,00 €	17 673 384,00 €	14 301 555,00 €
Kapitálové výdavky	2 396 986,00 €	910 251,00 €	904 019,00 €	87 353,00 €	98 887,00 €
spolu	17 464 264,00 €	19 203 995,00 €	15 971 297,00 €	17 760 737,00 €	14 400 442,00 €

Súčet programov 11 a 12 znázorňuje celkovú výšku výdavkov v novovzniknutých programoch v programovom rozpočte roku 2012, ktoré sa pre potreby štatistickej názornosti v tomto prípade spojili do spoločnej sumy.

11.PROGRAM: ROZHODOVANIE, MANAŽMENT A KONTROLA

– Bežné výdavky (v €)

Skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013
578 774	659 313

– Kapitálové výdavky (v €)

Skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013
0	0

12.PROGRAM: MODERNÝ ÚRAD PRE ĽUDÍ

Tento program je z pohľadu nedočerpania rozpočtu, ale najmä v porovnaní s predchádzajúcim rokom tzv. prepadom roka, keď medziročne klesol o 19,8 %, v absolútnom vyjadrení je to o takmer 3,4 mil. €. Ide pritom o financovanie činnosti úradu, ktorý si kladie ako zámer *zabezpečiť kvalitný chod úradu*.

Zatiaľ čo hneď prvý podprogram o vnútornej správe je pomerne analytický, hneď nasledujúci nijako nekomentuje dôvody nedočerpania výdavkov na rozvoj ľudských zdrojov. Nedocherpanie vzniklo neodvedením finančných prostriedkov na mzdy pre zamestnancov magistrátu za mesiac december na depozitný účet. Tento finančne náročný podprogram si isto zaslúži viac pozornosti v komentároch spracovávateľov záverečného účtu ako prvok Mladá Bratislava (9.4.5).

V tomto programe sa tiež nachádza anomália, keď programujeme rozpočet pre rozvoj GIS-u (prvok 12.3.4) nulovými výdavkami. Na druhej strane v oblasti, v ktorej sa v súčasnosti aplikuje GIS, sme overili počas námatkovej kontroly vykonania inventarizácie zavádzanie nového programového vybavenia na darovaných počítačoch bez uvedenia v ZÚ aj bez schválenia zavedenia (prípadne schválenia testovania) vedením mesta. Ide o nové prístupy v práci s územným plánom, bez doriešenia opatrení uložených prokuratúrou v súvislosti so zmenou územného plánu, ktoré sa spracovávajú v GIS-e (obdobne ako Digitálna mapa (prvok 12.3.2), ktorá však je zrozumiteľne komentovaná o niekoľko odsekov skôr.

Poslednou položkou, ktorej som venoval pozornosť v priebehu celého roka od tvorby rozpočtu je podprogram Participatívny rozpočet. Ten je podľa textu hodnotenia súčasťou priorít Bratislavy časti Otvorená samospráva. Žiaľ v hodnotení niet zmienky o dôvodoch jeho veľmi nízkeho čerpania, na čo sa angažovaní občania oprávnené budú pýtať. Celý rok sa mesto borilo s problémami naplnenia inak bezvýznamnej sumy.

– Bežné výdavky (v €)

Skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013
17 094 610	13 642 242

– Kapitálové výdavky (v €)

Skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013
33 403	98 887

IV. PREHĽAD O STAVE A VÝVOJI DLHU A ZÁVÄZKOV HMSR BRATISLAVY K 31.12.2013 V POROVNANÍ S ÚDAJMI K 31.12.2012

Posúdenie vývoja zadĺženosti k 31.12.2013

V súlade so znením § 17, ods. 6 a 9 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy mestský kontrolór preveruje dodržiavanie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania z dôvodu, že HMSR Bratislava môže prijať úvery len za splnenia týchto podmienok:

- a) celková suma dlhu územnej samosprávy ku koncu rozpočtového roka neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka,
- b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úrokov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Do celkovej sumy dlhu mesta nie sú započítané dlhy z prijatia návratných zdrojov financovania z vládnych podporných programov a eurofondov.

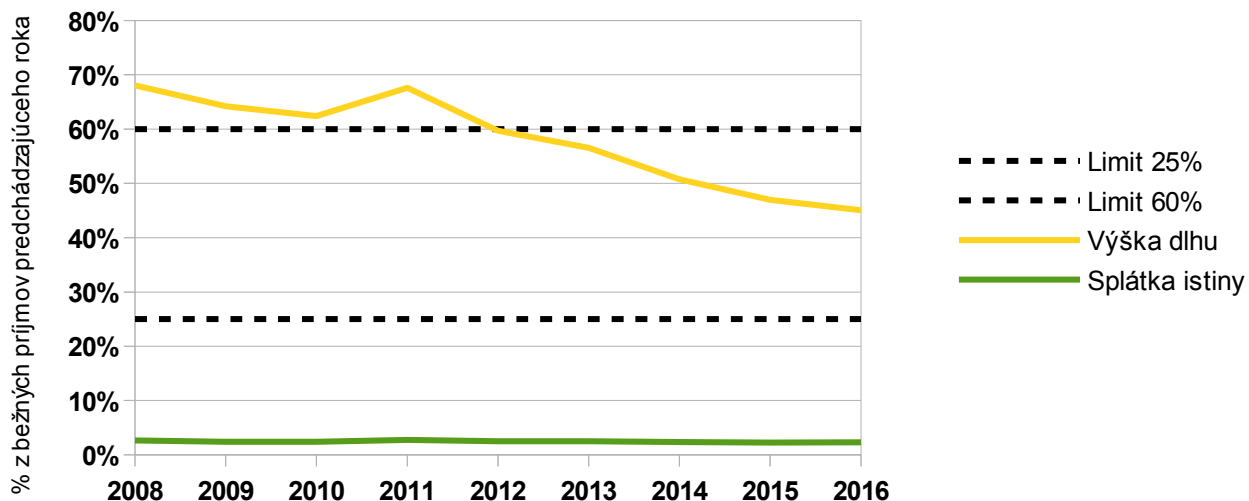
Dlh mesta, splátková rezerva a náklady s tým spojené k 31.12.2013 v porovnaní s údajmi k 31.12.2011

Celková suma dlhu HMSR Bratislavy ku koncu rozpočtového roka 2013 bola **113 490 tis. €**, bankový dlh voči Prima banke bol ku koncu roka vo výške 46 612 tis. € a zostatok úveru od konzorcia bánk vo výške 66 878 tis. €.

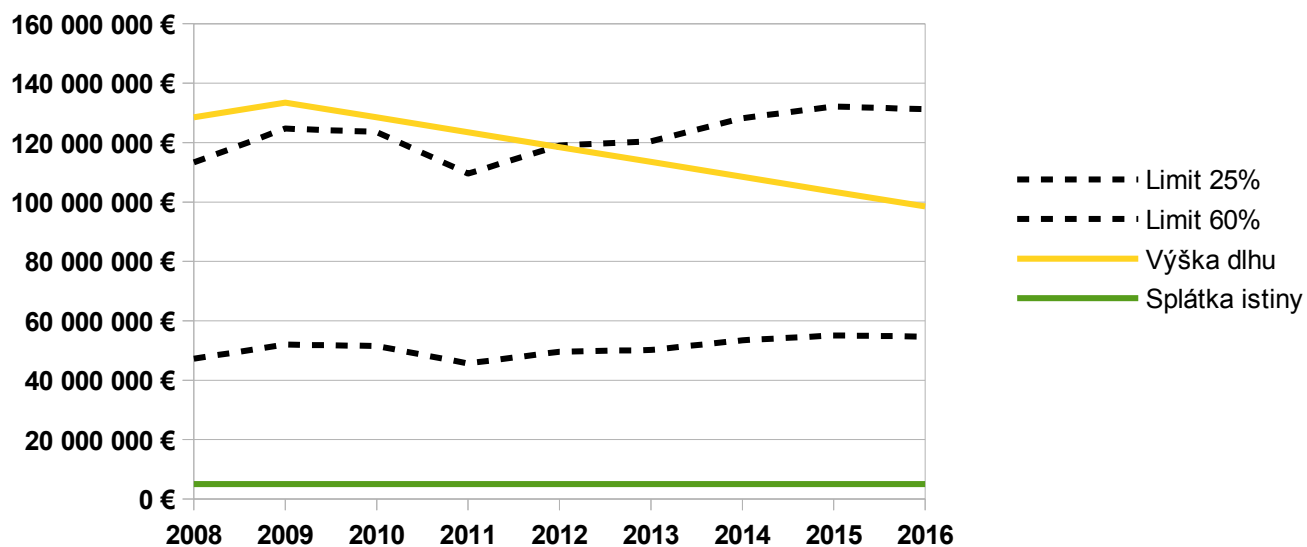
- (1) ukazovateľ dlhu poklesol z hodnoty z 59,72 % na **56,55 %** v absolútnom vyjadrení zadĺženosť poklesla o **5 000 tis. €**,
- (2) úverová rezerva vo vzťahu k 60% - nému limitu sa zmenila z 549 tis. € na **6 933 tis. €**
- (3) ukazovateľ splátkovej rezervy dosiahol úroveň **2,49 %**,
- (4) splátková rezerva je na úrovni **48 429 tis. €**,
- (5) splátky úrokov a platby s tým súvisiace vzrástli z 1 374 tis. € v roku 2010 na 2 165 tis. € v roku 2011 a na 2 333 tis. € v roku 2012 a v roku 2013 klesli na **1 895 tis. €** v súvislosti s poklesom sadzby EURIBOR.

V roku 2013 bolo evidovaných **417 389** obyvateľov HMSR Bratislavy podľa zverejnených údajov ŠÚ SR. Dlh z bankového úveru bol na jedného občana mesta v roku 2010 vo výške 296,9 €, v roku 2011 vo výške 311 €, v roku 2012 vo výške 285 € a v roku 2013 bol dlh na jedného občana vo výške **271,90 €**. Hoci absolútna zadĺženosť mesta klesala v priebehu každého roka o 5 mil.€, pohyb tohto pomerového ukazovateľa bol zapríčinený zmenami počtu obyvateľov podľa ŠÚ SR a v roku 2013 dosiahla najnižšiu úroveň.

Prehľad vývoja dlhu za roky 2008 - 2016 (od 2014 prognóza)

Prehľad vývoja dlhu za roky 2008 - 2016 (od 2014 prognóza)

Ako informáciu uvádzam aj niektoré ďalšie významné parametre pre priblíženie záväzkovej situácie HMSR Bratislava.

Mesto v porovnaní rokov 2010, 2011, 2012 a 2013 eviduje tieto vybrané skupiny záväzkov:

		K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013
Krátkodobé záväzky za rozpočtovú časť (mesto a RO)		27 293 235 €	37 987 500 €	53 496 403 €	44 176 584 €
Z toho:	Dodávateľia	8 870 561 €	12 115 086 €	17 340 848 €	19 654 886 €

		K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013
Krátkodobé záväzky za príspevkovú časť		18 022 189 €	32 083 183 €	26 282 089 €	23 789 523 €
Z toho:	Dodávateľia	16 554 864 €	30 365 242 €	24 689 819 €	22 353 130 €

		K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013
Celkové krátkodobé záväzky mesto, PO a RO		45 315 424 €	70 070 683 €	79 778 492 €	67 966 107 €
Z toho:	Dodávateľia	25 432 829 €	42 659 626 €	42 030 667 €	42 008 016 €

Dlhodobé záväzky	K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013
Voči bankám	128 490 000 €	123 668 000 €	118 641 000 €	113 490 000 €
Ostatné dlhodobé záväzky	49 992 €	341 194 €	323 665 €	307 096 €

	K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013
Celkové dlhodobé záväzky HMSR Bratislava a jeho RO a PO	128 568 733 €	124 126 736 €	119 084 224 €	113 855 242 €

V. ZÚČTOVANIE FINANČNÝCH VZŤAHOV K ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA SR BRATISLAVY ZA ROK 2013

Rozpočtové organizácie všetky svoje príjmy v priebehu roka odvedli do rozpočtu mesta a výdavky hradili z poskytnutých dotácií. Príspevkové organizácie (PO) uhrádzali svoje výdavky z vlastných príjmov a príspevku mesta a vykonávajú zúčtovanie s rozpočtom zriaďovateľa. Počet PO vykazujúci záporný hospodársky výsledok v oblasti hlavnej činnosti v porovnaní s predchádzajúcim rokom, kedy stratu vykázalo 5 organizácií, zaznamenal výrazné zlepšenie, nakoľko iba dve vykázali stratu. PO STARZ a Marianum vykryjú straty vo výške 309 547 € zo zisku z podnikateľskej činnosti. Celková strata PO po zdanení dosiahla výšku 158 214 €. Okrem Mestských lesov, ktorým sa navrhuje zisk z hlavnej činnosti vo výške 36 838 € ponechať na vykrytie strát z minulých rokov, ostatné organizácie odvedú zisk vo výške 114 495 € do rozpočtu mesta. Príspevok poskytnutý z rozpočtu mesta na bežné výdavky sa navrhuje vysporiadať vo výške skutočného čerpania, t.j. 12 750 459 €. Odvod vo výške 57 716 € sa týka GIB-u. Ide o nevyčerpanú sumu z poskytnutého príspevku. Je to jediná PO, ktorá na základe listu primátora mesta zo dňa 25.11.2013 reálne vykonala reštrikčné opatrenia (zastavili práce na dokončení kanalizačnej prípojky a strojovne v Grassalkovichovej záhrade, sfunkčnení pitnej fontány na Primaciálnom námestí a dokončenie pomníka Moyzeša). Nemám znalosť o tom, že by bolo toto rozhodnutie komunikované na OPP, naopak, až do konca roka sa schvaľovali výdavky nad 1000 €. Najmä však nie sú dostupné informácie o vyhodnotení účelnosti a účinnosti tohto inak bezpochyby dobre mieneného rozhodnutia primátora.

V podnikateľskej oblasti všetkých 6 príspevkových organizácií, ktoré túto činnosť vykonávajú, hospodáril so ziskom. Celkový zisk po zdanení dosiahol 445 515 € (v roku 2012 to bolo vo výške 323 095 €). Po vykrytí strát z hlavnej činnosti, ponechaní dosiahnutého zisku v plnej výške Mestským lesom a časti zisku STARZU ako prekročenie rozdelenia na vykrytie strát z minulých rokov, odvod zisku z podnikateľskej činnosti do rozpočtu mesta sa ukladá štyrom organizáciám úhrnom vo výške 62 457 €. Toto rozhodnutie reaguje na pretrvávajúcu nepriaznivú finančnú situáciu mesta, na druhej strane aj minulý rok som poukazoval na demotivačný efekt takéhoto rozhodnutia prijímaného opakovane. Navyše sa nejedná o významnú čiastku z pohľadu dotknutých PO.

Aj HMSR Bratislava vykonávalo podnikateľskú činnosť napr. na úsekoch geodetických a kartografických prác, automatizovaného spracovania dát, reklamnej a propagačnej činnosti, organizovaním vzdelávacích podujatí a pod. Výsledkom hospodárenia podnikateľskej činnosti bol zisk pred zdanením vo výške 72 150 €, ktorý je oproti roku 2012 nižší o 6 854 €.

Schvaľovaný záverečný účet vykazuje prebytok, ktorého usporiadanie je predkladané nasledovne:

schodok (-) prebytok (+)	2010	2011	2012	2013
• bežného rozpočtu	- 8 922 423 €	8 995 601 €	13 020 840	10 869 575
• kapitálového rozpočtu	- 9 670 116 €	- 4 576 585 €	- 6 911 211	- 4 281 858
• finančných operácií	23 030 671 €	-654 625 €	- 4 041 233	- 3 478 405
Celkový prebytok	4 438 132 €	3 764 390 €	2 068 396	3 109 312

V súlade s § 16 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, nevyčerpané prostriedky poskytnuté v rámci účelových dotácií sa z prebytku rozpočtu vylučujú (dotácia z recyklačného fondu vo výške 223 550,61 € sa v súlade so zákonom použije v r. 2014 ako zvýšenie príjmov), výška prebytku pre účely tvorby peňažných fondov predstavuje 2 885 760,98 €. V porovnaní s rokom 2012, kedy bola disponibilná výška prostriedkov 1 836 362 €, v roku 2013 je to o 1 049 398 € viac.

Suma 2 885 760,98 € sa navrhuje prerozdeliť do nasledovných fondov:

rezervný fond	2 212 948,20 €
fond rozvoja bývania	457 128,49 €
fond statickej dopravy	4 842,21 €
fond na podporu rozvoja telesnej kultúry	210 842,08 €

Popis prerozdelenia do fondov je uvedený na str. 131 materiálu.

V rámci zúčtovania dotácií poskytnutých právnickým osobám s majetkovou účasťou mesta s rozpočtom hlavného mesta sa navrhuje:

- Dopravný podnik Bratislava a.s. – nakoľko sa DPB a.s. nepodarilo zabezpečiť vyrovnané hospodárenie a dosiahol stratu 984 026 €, navrhuje sa rozdiel na vysporiadanie transferu na bežné výdavky – stratu, usporiadať z prostriedkov mesta. Zároveň sa však navrhuje krytie tejto straty rozdeliť na obdobie 3 rokov počnúc rokom 2015.
- OLO a.s. – zo zisku po zdanení vo výške 2 364 817 € vyplatí hlavnému mestu ako jedinému akcionárovi dividendu vo výške 2 000 000 €.

- KSP s.r.o – z dosiahnutého zisku (po zdanení 64 689,51 €) vyplatí hlavnému mestu ako jedinému spoločníkovi podiel na zisku 21 855,03 €.

Od akciových spoločností Metro, BVS a BID – nakoľko v čase vypracovania ZÚ neboli známe výsledky hospodárenia, sa nepredpokladá vyplatenie dividend. Napriek tomu počas rokovania o predložennom ZÚ môže byť diskusia o nakladaní s hospodárskym výsledkom týchto spoločností.

Dopad zúčtovania finančných vzťahov k rozpočtu Hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2013 na schválený rozpočet roku 2014:

- celkové zdroje z finančného usporiadania predstavujú 515 822 €. V tom: odvod zisku z hlavnej činnosti príspevkových organizácií 114 495 €, z podnikateľskej činnosti organizácií 62 457 €, z podnikateľskej činnosti mesta 55 557 €, odvod GIB-u z nedočerpania príspevku na bežné výdavky 57 717 €, odvod GIB-u vo výške 2 046 € z nedočerpania príspevku poskytnutého na dopravné stavby (celkom zostatok odvodu z finančného usporiadania – zvýšené príjmy v r. 2014 vo výške 292 271 €) a zvýšenie príjmových finančných operácií – prostriedky z Recyklačného fondu vo výške 223 551 €

- potreby vyplývajúce z finančného usporiadania za r. 2013 sú 515 822 €. V tom: zvýšenie bežných výdavkov celkom vo výške 440 999 € (transfer OLO- účelové prostriedky poskytnuté v r. 2013, vrátenie dotácie do ŠR za neobsadené miesta v sociálnych zariadeniach, zvýšenie bežných výdavkov príspevkovým organizáciám) a zvýšenie kapitálových výdavkov vo výške 74 823 € z toho pre GIB 55 437 € na inžinierske stavby v OS Pri Šajbách a pre Marianum na nákup vozidla vo výške 19 386 €.

Dopad finančného usporiadania je zohľadnený v Návrhu na zmenu rozpočtu mesta na rok 2014.

VI. ZÁVER

V rámci prípravy Stanoviska k návrhu záverečného účtu hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2013 pracovníci ÚMK, podobne ako v rokoch predchádzajúcich, sledovali problém inventarizácie. V predkladanom stanovisku je stručné zhrnutie, ktoré sa v minulosti významne prekrývalo aj s názormi audítora, ktorý podľa § 9, ods. 4 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov mestu overuje účtovnú závierku. Počas prípravy a spracovávania stanoviska však komunikácia s audítorm nemohla prebiehať, lebo sa opakuje situácia z roku 2012, kedy audítor nebol ešte v čase predloženia návrhu záverečného účtu vysúťažený v zmysle podmienok verejného obstarávania.

Na vykonanie inventarizácie majetku mesta k 31.12.2013 vydal primátor hlavného mesta Rozhodnutie č. 22/2013 dňa 14.11.2013. Rozhodnutie nadobudlo účinnosť 15.11.2013 a platnosť stratilo dňa 31.3.2013. V Čl. I rozhodnutia je okrem iného uvedené: „Inventarizáciou účtovná jednotka overuje, či stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti. Zaisťuje sa ďalej preukaznosť účtovníctva, ochrana majetku a zodpovednosť za majetok. Z hľadiska zostavenia účtovnej závierky je vykonanie inventarizácie základným prvkom všetkých uzávierkových činností a je podstatným prvkom preukázateľnosti a správnosti účtovníctva. Túto skutočnosť je potrebné najskôr zistiť. Zistí sa fyzickou alebo dokladovou inventúrou. Až nasledovne sa môžu porovnať inventúrou zistené skutočné stavy s účtovníctvom. Toto porovnanie (overenie) sa nazýva inventarizáciou. Predpokladom inventarizácie je teda zistenie skutočného stavu majetku a záväzkov. Inventúra je výkonným nástrojom inventarizácie. Povinnosť vykonať inventarizáciu stanovuje najmä § 29 a § 30 zákona o účtovníctve.“

Napriek uvedenému, podľa názoru ÚMK samo rozhodnutie primátora nevytvára priestor na svoju vykonateľnosť. Napríklad v dielčích inventarizačných komisiách č. 9 a č. 10, ktoré majú inventarizovať účty 31x, 32x, 33x, 34x, 36x, a 37x, týkajúce sa pohľadávok a záväzkov, sú menovaní členovia len z finančného oddelenia. Druhá strana, teda správcovia jednotlivých pohľadávok a záväzkov, nie sú v týchto komisiách menovaní. Na základe takto, v rozpore so zmyslom ustanovení zákona o účtovníctve, nevhodne menovanými členmi dielčích inventarizačných komisií, bola vykonaná aj inventarizácia pohľadávok a záväzkov. Z výstupných zostáv inventarizačných súpisov pohľadávok a záväzkov je zrejmé, nakoľko sú podpísané len zamestnancami finančného oddelenia, že ide len o účtovný stav, ktorý jednotliví správcovia pohľadávok a záväzkov neoverili. Inventarizačná komisia č. 9 vykázala manko vo výške – 17 126 569,43 € a inventarizačná komisia č. 10 vykázala manko vo výške 3 691,81 € a prebytok 79 749,35 €. Posúdiť opodstatnenosť týchto súm, bez ich overenia správcami jednotlivých pohľadávok a záväzkov je nereálne.

V inventarizačnom zápise zo dňa 28.3.2014 je uvedené, že bol zistený inventarizačný rozdiel, a to:

škoda (manko) vo výške 189 398 237,49 € a prebytok vo výške 79 769,35 €. Príčiny vzniku a rozdielu a termíny usporiadania sú uvedené v tabuľkách, ktoré sú prílohou inventarizačného zápisu. Najvýznamnejšiu položku zo zisteného manka predstavuje majetok vedený v podsúvahovej evidencii, a to vo výške 152 919 249,41 €. Jedná sa o pozemky a budovy zverené mestským častiam. V poznámke je uvedené, že vzniknutý rozdiel bude usporiadaný do 31.12.2015. Takýto termín je neakceptovateľný.

Druhá najvýznamnejšia položka zo zisteného manka sú pozemky a opravné položky k pozemkom vo výške 51 606 115,37 €. V poznámke v porovnávacej tabuľke je pracovníkmi uvedené, že inventúrne karty neboli odsúhlasené od roku 2005. Toto konštatovanie je jeden z najhorších komentárov o neprehľadnej situácii v evidencii majetku mesta zo strany magistrátu. Termín usporiadania nie je uvedený. Pre porovnanie uvádzam, že na účte 0319 – pozemky bol inventarizáciou k 31.12.2011 zistený rozdiel vo výške 61 371 412,33 €, k 31.12.2012 bol zistený inventarizačný rozdiel vo výške 65 414 904,23 €.

Inventarizáciou účtu 0211 – stavby bol vykonanou inventarizáciou zistený rozdiel – manko vo výške 736 791,76 €. V poznámke je uvedené, že tento bol vysporiadaný o čiastku 193 351,74 € a zvyšná čiastka vo výške 543 440,02 bude vysporiadaná v priebehu roka 2014. Pre porovnanie opäť uvádzam, že na účte 0211 bol k 31.12.2011 zistený inventarizačný rozdiel vo výške 514 707,18 € a k 31.12.2012 rozdiel vo výške 806 498,99 € s poznámkou, že bude doriešený do konca roku. Výsledky inventarizácie opätovne ukazujú, že prijaté opatrenia sa nerealizujú, len sa z roka na rok opakujú a inventarizačné rozdiely sa niekoľko rokov neriešia.

Obdobne by sme mohli pokračovať aj u ďalších účtov, ako napr. 042 – obstaranie DHM. Uvedený postup je v rozpore s ustanovením § 30, ods. 7 zákona o účtovníctve, ktorý stanovuje: „Inventarizačný rozdiel zaúčtuje účtovná jednotka do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciu overuje stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov“.

Pri účte 324 – prijaté preddavky je uvedená poznámka, tak ako aj v predchádzajúcich rokoch, že inventarizácia nebola vykonaná.

V hodnotenom roku boli opäť vykonané aj fyzické previerky inventarizácie námatkovým spôsobom, tento krát v oblasti výpočtovej techniky. Je zriedkavosťou, keď mesto dostane hodnotný dar, preto bol overený postup pri nakladaní so 6 kusmi počítačov, ktoré boli darované na základe darovacej zmluvy zo dňa 13.9.2013. Kontrolou inventúrneho súpisu hmotného investičného majetku účtovnej skupiny 0225 (správca majetku oddelenie informatiky) boli zistené nedostatky, že nebolo inventarizovaných 6 kusov počítačov NEXUS s príslušenstvom. Počítače sa nachádzajú na oddelení

tvorby územného plánu a dopravy magistrátu. Ich fyzickou obhliadkou bolo zistené, že tri z nich sa používajú a tri sú ešte nerozbalené v pôvodných obaloch. Súčasťou sú aj monitory, čiastočne tiež v originálnych obaloch. Oddelenie informatiky k uvedenému v písomnej odpovedi uviedlo, že predmetná výpočtová technika nebola inventarizovaná k 31.12.2013, ani inak nie je na ich oddelení evidovaná a darovaciu zmluvu nemajú k dispozícii.

Ďalej bolo odkontrolované inventarizovanie nehmotného majetku, ktorý bol zakúpený v roku 2013 na základe dvoch zmlúv o dielo v celkovej výške 21 705,60 € a majú sa týkať softvéru súvisiacemu s darovanými počítačmi (migrácia dát a podkladová mapa). Tieto tak isto neboli zahrnuté do inventarizácie k 31.12.2013 a podľa vyjadrenia vedúceho oddelenia informatiky, neboli zakúpené prostredníctvom ich oddelenia a ani nie sú ich oddelením evidované. Centrálnu evidenciu všetkých počítačov a softvéru magistrátu však má viesť oddelenie informatiky.

Na základe výsledkov inventarizácie hlavného mesta k 31.12.2013 možno konštatovať, že účtovníctvo mesta je nepreukázateľné v súlade so zákonom č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, ktoré v § 8 ods. (4) stanovuje „*Účtovníctvo účtovnej jednotky je preukázateľné, ak všetky účtovné záznamy sú preukázateľné a účtovná jednotka vykonala inventarizáciu*“. Taktiež nebol dodržaný Čl. 2 Rozhodnutia č. 22/2013 primátora hlavného mesta, v ktorom je okrem iného uvedené, že inventarizované budú všetky súvahové a podsúvahové účty podľa jednotlivých analytických účtov.

Záverom konštatujem, že mi bola predložená účtovná závierka za rok 2013 (bez poznámok, ktoré budú podľa ústneho vyjadrenia predkladané až za konsolidovaný celok). I keď na základe výsledkov inventarizácie je účtovníctvo nepreukázateľné, účtovná závierka bola zostavená v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. Audítor overuje ročnú účtovnú závierku mesta podľa zákona o účtovníctve. Zároveň tiež overuje hospodárenie mesta podľa rozpočtu, hospodárenie s ostatnými finančnými prostriedkami, stav a vývoj dlhu a dodržiavania pravidiel používania návratných zdrojov financovania.

Posudzovaný záverečný účet je vypracovaný a predkladaný v súlade s platnými právnymi normami, spracovaný veľmi podrobne, miestami až analyticky a prehľadne, podáva dostatočný prehľad o príjmoch, výdavkoch a celkovom hospodárení za rok 2013.

Zákon č. 583/2004, § 16 (10) a (11) stanovujú, že prerokovanie záverečného účtu obce sa uzatvára jedným z týchto výrokov:

- a) celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad,
- b) celoročné hospodárenie sa schvaľuje s výhradami.

a ďalej ak sa záverečný účet schváli s výhradami, obecné zastupiteľstvo je povinné prijať opatrenia na nápravu nedostatkov.

Prerokovanie ZÚ v mestskom zastupiteľstve viedlo aj v minulom roku k prijatiu niekoľkých opatrení. V minulosti prijaté opatrenia v uznesení MZ k ZÚ prispeli k čiastočnému zlepšeniu v hospodárení mesta, avšak mimoriadna inventarizácia prebiehajúca v roku 2013 ani za tým nasledujúca riadna inventarizácia opäť nepriniesli žiaden prelom do riešenia problému. Medzi opatrenia sa nedostala požiadavka o zavedenie programu, ktorý umožní vystavenie objednávky, predpisu alebo platobného poukazu len v priamej väzbe na voľné rozpočtové zdroje. Túto by som v prípade prijímania opatrení požiadal pridať k ďalším konkrétnym opatreniam týkajúcim sa hospodárenia s majetkom mesta. Význam tejto požiadavky je praktický a zodpovedá úrovni, na ktorej pracujú štátne orgány.

Ing. Peter Šinály
mestský kontrolór hlavného mesta SR Bratislavy

OBSAH

I. PRÍJMY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA.....	2
1. DAŇOVÉ PRÍJMY.....	2
2. NEDAŇOVÉ PRÍJMY A KAPITÁLOVÉ PRÍJMY.....	3
3. GRANTY A TRANSFERY.....	4
4. PRÍJMY Z FINANČNÝCH OPERÁCIÍ.....	4
II. VÝDAVKY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA.....	4
III. PLNENIE ROZPOČTU PODĽA PROGRAMOV.....	6
1. PROGRAM: ÚZEMNÝ ROZVOJ MESTA.....	6
2. PROGRAM: DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	7
3. PROGRAM: BEZPEČNOSŤ A PORIADOK.....	8
4. PROGRAM: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	8
5. PROGRAM: NAKLADANIE S MAJETKOM.....	9
6. PROGRAM: KOMUNIKÁCIA, MARKETING A CESTOVNÝ RUCH.....	9
7. PROGRAM: KULTÚRA.....	9
8. PROGRAM: ŠPORT.....	10
9. PROGRAM: VZDELÁVANIE.....	10
10. PROGRAM: SOCIÁLNA POMOC A SOCIÁLNE SLUŽBY.....	11
11. PROGRAM: ROZHODOVANIE, MANAŽMENT A KONTROLA.....	11
12. PROGRAM: MODERNÝ ÚRAD PRE ĽUDÍ.....	12
IV. PREHLAD O STAVE A VÝVOJI DLHU A ZÁVÄZKOV.....	13
V. ZÚČTOVANIE FINANČNÝCH VZŤAHOV K ROZPOČTU.....	16
VI. ZÁVER.....	19